

Nacionalni program brez filmov

Zdenko Vrdlovec

Slovenske filmarje je gotovo razveselila vest, da je nedavno ustanovljena poslanska skupina nevezanih poslancev vladi poslala pobudo za uvedbo davčnih olajšav tistim, ki vlagajo oziroma sponzorirajo slovensko filmsko produkcijo. Ker v tej trditvi najbrž ni mogoče prepoznati ironije, je treba nanjo opozoriti, najprej že zaradi *leitmotiva*, da bi bila lahko ta pobuda veliko bolj realistična, če bi jo poslanci dali takrat, ko je bila njihova stranka na oblasti, in potem zaradi »zgodovinske izkušnje«, ki pomni samo polomije takšnih poskusov. Manj ironično, zato pa verjetno bolj »škandalozno«, bi zvenelo vprašanje, ali slovenska filmska produkcija sploh potrebuje dodatne finančne vire. To vprašanje niti ni toliko »škandalozno«, kot je enostavno realistično, če ga dopolnimo s podvprašanjem, kaj pa je to slovenska filmska produkcija. Če je to nekaj, kar naj bi kinodvorane oskrbovalo z domačimi filmi, potem moramo ugotoviti, da je sploh ni. In zakaj naj bi nekaj, kar niti ne obstaja, potrebovalo še dodatne finančne vire? Mar zato, da bi prišlo do obstoja? Toda ali ne obstaja že posebna inštitucija, namreč Filmski sklad Republike Slovenije, ki je namenjena prav temu, da subvencionira slovensko filmsko produkcijo?

Februarja letos je v.d. direktorja filmskega sklada Stane Malčič objavil nacionalni filmski program za leto 2007, ki ima kar nekaj »posebnosti«. Prva je ta, da ga sestavljajo tudi »sanacije iz prejšnjih

Vse bolj zmanjkuje časa, da bi letos lahko začeli snemati kakšen film, kaj šele, da bi bil tudi dokončan.

let«, ki zadevajo šest filmov: *L kot ljubezen* (režija Janja Glogovec, produkcija Fabula), ki »se vleče« že tri ali štiri leta, *Estrelita* (Metod Pevec, Vertigo), ki je iz leta 2005, lanska *Pokrajina št. 2* (Vinko Möderndorfer, Forum), prav tako lanska *Inštalacija ljubezni* (Maja Weiss, Bela film), *Ljubezen, traktor in rock'n'roll* (Branko Djurić, Ata filma) iz leta 2005 in *Mokuš* (Andrej Mlakar, Pegaz film), ki je iz leta 2000. Sanacija pomeni, da vsi ti filmski projekti potrebujejo še dodatna sredstva, toda po mnenju tistih, ki se na ta postopek spoznajo,

sanacija zahteva tudi strokovno analizo vzrokov, preden je lahko odobrena. Samo verjamemo lahko, da so na skladu takšno analizo opravili. Še vedno pa ostaja vprašanje, kaj je z vsaj dvema projektoma, *Transnacionala* Michaela Bensona in *Gozd* Andreja Zdraviča, ki so jima na skladu pred leti že odobrili sredstva, dokončanih filmov pa kar ni. Drugi del letošnjega nacionalnega filmskega programa obsega kar deset naslovov celovečernih filmskih projektov, ki naj bi predstavljali letošnji program v pravem pomenu, se pravi, da naj bi še letos začeli realizacijo. Glede na zmogljivosti domače tehnične baze, to je Viba filma, je število teh projektov povsem nerealistično, kar je »priznal« tudi sam v.d. direktorja filmskega sklada z »direktivo«, da bodo lahko šli v realizacijo »tisti projekti, ki bodo prej pripravljeni«. To je prav navdušujoča »logika«, ki implicira dvoje: da doslej projekti niso bili pravočasno ali »prav« pripravljeni (kar koli naj bi ta »prav« že pomenil, toda posledica je bila očitno sanacija); druga implikacija pa je ta, da noben izmed projektov z letošnjega seznama »še ni dovolj pripravljen«, saj doslej še nihče izmed producentov teh projektov s skladom ni podpisal pogodbe o realizaciji. Če in dokler ni takšne pogodbe, pač ne more priti do začetka realizacije filmov. Od podpisa pogodbe do začetka realizacije filmskega projekta pa tudi ne mine le en dan, marveč najmanj en mesec. Z odlašanjem pogodb med skladom in producenti torej vse bolj zmanjkuje časa, da bi letos lahko začeli snemati kakšen film, kaj šele, da bi bil tudi dokončan. In če ne bo filmov, to v birokratskem jeziku pomeni, da ne bo realizacije programa. Če ni tega, se lahko skladu zgodi še hujša »birokratska zadeva«, namreč da prihodnje leto ostane brez denarja. In to prav zdaj, ko je ministrstvo za kulturo filmskemu skladu namenilo več denarja.